

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 42C/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121228210
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Andrea Škapincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:6121228210.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ing. Andreou Škapincovou, PhD. v spore žalobkyne: O. M., I. X. XX. XXXX, Z. L. XX, XXX XX, B., právne zastúpená: JUDr. Michal Feciľak, advokát, so sídlom Jesenná 8, 080 05, Prešov, proti žalovanému: SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepny závod Košice, so sídlom Ďumbierska 14, 041 59 Košice, IČO: 36 022 047, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 1.775,76 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 26.1.2021 do zaplataenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni voči žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou v upomínacom konaní dňa 27.1.2021 na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 17Up/105/2021 domáhala vydania rozsudku, ktorým by súd zaviazal žalovaného k vydaniu bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku v jej vlastníctve, ktoré sú predmetom tohto sporu za obdobie 1.1.2019 do 31.12.2020 spolu vo výške 1.775,76 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne a od 26.1.2021 do zaplataenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnili tým, že žalobkyňa je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti parcely N.-H. Č.. XXXX/X - O. B., kat. úz. M., ktorá vznikla z pôvodnej parcely N.-S. č. XXX/X - T. B. o výmere 98 m², nachádzajúcej sa v obci B., N.. Ú.. M.. Na predmetnom pozemku žalobkyne sa nachádza umelý vodný tok rieky Sekčov, ktorý je súčasťou stavby Úprava Sekčova, kat. úz. Solivar. Správcom uvedeného umelého koryta vodného toku je žalovaný, ktorý pozemok parc. N.-H. Č.. XXXX/X užíva bez toho, aby mal so žalobcom uzatvorenú nájomnú (alebo inú zmluvu), čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. V konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 42C/71/2018 sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie parc. N.-H. Č.. XXXX/X za obdobie od 6.4.2016 do 31.12.2018. Právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 42C/71/2018 zo dňa 18.9.2020 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 2.431,47 EUR s prísl., žalobkyni bol zároveň priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Touto žalobou sa žalobkyňa domáhala náhrady za obmedzenie svojho vlastníckeho práva zo strany žalovaného za užívanie pozemku parc. N.-H. Č.. XXXX/X, tak ako tomu bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 42C/71/2018, avšak za iné, pokračujúce obdobie, a to od 1.1.2019 do 31.12.2020 (vrátane). Znalecký ústav Technickej univerzity v Košiciach, Stavebná fakulta, Vysokoškolská 4, 042 00 Košice (ďalej aj „znalecký ústav“), vyhotovil Znalecký posudok č. 20 zo dňa 11.09.2017 (ďalej aj „ZP TUKE č. 20“), ktorým stanovil o. i. VŠH nájmu pôvodného pozemku parc. N.-

S. Č.. XXX/X - T. B. o výmere 98 m² (teraz ako pozemok parc. N.-H. Č.. XXXX/X - O. B. o výmere 98 m²), nachádzajúceho sa v kat. úz. M. v roku 2017 vo výške 9,06 EUR/m² pozemku ročne. Žalobkyňa mala za to, že z takto stanovenej sumy VŠH nájmu za rok 2017 je možné vychádzať aj v rozhodnom období od 1.1.2019 do 31.12.2020, a to najmä s prihliadnutím na to, že hodnota nájmu nehnuteľností má v zásade stúpajúcu tendenciu. Nárok žalobkyne za užívanie parc. N.-H. Č.. XXXX/X o výmere 98 m², tak v zmysle záverov ZP TUKE č. 20 za žalované obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2020 predstavuje sumu vo výške 1.775,76 EUR (9,06 EUR/m² x 98 m² pozemku x 2 roky). Predžalobnou výzvou zo dňa 22.1.2021 žalobkyňa za účelom predchádzania súdnemu sporu vyzvala žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 1.775,76 EUR za užívanie parc. N.-H. Č.. XXXX/X o výmere 98 m². Na uvedenú výzvu žalovaný nereagoval a dlžnú sumu v stanovenej lehote dobrovoľne neuhradil. Na podporu ním uplatneného nároku poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 5Cdo/8/2009 z 13.11.2009, sp. zn. 4Cdo/52/2009 z 31.1.2011) a Najvyššieho súdu ČR (sp.zn. 33 Odo/1405/2005 z 25.10.2006 a sp.zn. 28Cdo/924/2011 z 8.7.2011)

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 2.3.2021 Platobný rozkaz sp.zn. 17Up/105/2021, voči ktorému žalovaný podal odpor.

4. Žalovaný vo odpore zo dňa 18.3.2021 uplatnený nárok neuznal v celom rozsahu, keďže samotná podaná žaloba je podľa žalovaného založená na nepravdivých tvrdeniach a nedôvodná, keďže medzi označenými sporovými stranami neexistuje žiadny právny vzťah, z ktorého by žalobkyňa ako veriteľovi vzniklo právo na požadované či iné plnenie od žalovaného ako dlžníka. Neexistenciu právneho vzťahu medzi stranami sporu odôvodnil predovšetkým skutočnosť, že predmetný pozemok označovaný žalobkyňou za vlastný, nie je užívaný žalovaným ako sa nepravdivo uvádza v žalobe, ale tento je užívaný už samotnou existenciou veci (objektov) na tomto pozemku, pričom tieto veci (objekty) nie sú a nikdy neboli a podľa platnej právnej úpravy (Ústava SR, Zákon o štátnom podniku) ani nemôžu byť vo vlastníctve žalovaného. Inými slovami povedané, užívanie je dané tým, že pozemkom preteká vodný tok s údajne umelým korytom, ktorý však môže byť iba vo vlastníctve Slovenskej republiky, teda subjektu, ktorý nemožno stotožňovať so žalovaným. Ani z obsahu predložených príloh k žalobe nevyplýva, žeby k užívaniu dotknutého pozemku malo dochádzať činnosťou žalovaného, resp. užívanie malo spočívať v inom, ako v tom, že uvedeným pozemkom preteká vodný tok. V tejto súvislosti dávame do pozornosti aj znenie ustanovenia § 5 ods. 2 zákona o štátnom podniku, podľa ktorého štátny podnik nezodpovedá za záväzky štátu. Okrem toho pri správe vodných tokov, ktorú podľa názoru žalovaného ani nemožno stotožňovať so správou majetku štátu, žalovaný ako správca vodného toku nemôže užívať pozemky koryt bez právneho dôvodu (je nepredstaviteľná situácia, aby zákonodarca opomenul upraviť vzťah k pozemkom pod vodnými tokmi ako sa to zjavne nesprávne javí žalobkyňi, avšak na druhej strane ku všetkým pozemkom naokolo vodného toku poskytoval správcovi vodného toku rôzne oprávnenia) a z jeho strany teda nemôže dochádzať k bezdôvodnému obohateniu, keďže uvedenú správu vykonáva výlučne na základe vodného zákona, ktorý poskytuje komplexnú právnu úpravu vzťahov k vodným tokom, nehnuteľnostiam dotknutým vodným tokom nevynímajúc (pre úplnosť treba dodať, že uvedený zákon taxatívne vymedzuje, v ktorých prípadoch za zásahy do právnej sféry či vlastníctva tretích osôb je žalovaný povinný ako správca vodného toku poskytnúť náhradu). Zo strany žalobkyne však zjavne dochádza k zamieňaniu resp. nerozlišovaniu pojmov „správa vodných tokov“ a „správa majetku štátu“. Za tejto právnej situácie (spôsobenej nepochybne aj tým, že vodné toky sú špecifickým predmetom vlastníctva štátu pod špecifickou správou mimo režim správy majetku štátu podľa zákona o štátnom podniku resp. klasického poňatia správy majetku štátu) nie je možné aplikovať ustanovenia § 6 zákona o štátnom podniku upravujúcich majetkové postavenie štátneho podniku, a žalovaný nemôže niesť viac zodpovednosti ako mu vyplýva zo správy vodných tokov prípadne niesť zodpovednosť namiesto niekoho iného či dokonca byť takto zodpovednostne označovaný bez jasného právneho základu. Bez ohľadu na uvedenú procesnú obranu (výlučné vlastníctvo štátu k vodným tokom, a s týmto vlastníctvom spojená zodpovednosť štátu) ako aj niekdajšiu právnu úpravu, podľa ktorej pozemky tvoriace koryta vodných tokov prešli najneskôr k 01.04.1975 do vlastníctva štátu (viď predložený rozsudok Najvyššieho súdu SR k danej problematike - sp.zn.: 8 Sžo 38/2007), poukázal aj na znenie ustanovenia § 48 ods. 1 druhá veta vodného zákona, vrátane poznámky pod čiarou k odkazu 3, a to predovšetkým z dôvodu, že týmto zákonným ustanovením sa zabezpečuje vo verejnom záujme nielen ochrana výlučného a nevyhnutného vlastníctva štátu k pozemkom koryta vodného toku aj prostredníctvom správy žalovaného, ale taktiež samotné nadobudnutie vlastníctva štátu k týmto pozemkom koryt priamo zákonom (čl. 20 ods. 2 Ústavy SR). Za danej platnej právnej úpravy resp. vychádzajúc aj z právnej úpravy z roku 1975 sa deklarované vlastníctvo žalobcu javí ako neprípustné a nesprávne evidované v katastri nehnuteľnosti. Takéto nesprávne nazeranie súdov na výlučné vlastníctvo štátu - pri ktorom sa zjavne nerešpektuje aj znenie Ústavy SR a porušujú základné povinnosti sudcu - je preto potrebné odmietnuť. Pre úplnosť veci

treba uviesť, že zo strany žalobkyne dochádza k viacerým nepresnostiam či nesprávnemu nazeraniu a používaniu základných pojmov vodného zákona (vodný tok, koryto) na daný spor. Žalovaný uvádza, že koryto vodného toku Sekčov (presnejšie Torysa vid' argumentácia nižšie) nie je umelým vodným tokom, nie je ani stavbou umelého vodného toku Sekčov ani umelým korytom rieky či potoka. Do pozornosti žalovaný dáva znenie ustanovenia § 43 ods.3 vodného zákona (za prirodzené koryto sa považuje aj koryto upraveného vodného toku) a § 43 ods. 4 vodného zákona (umelým korytom je koryto, ktorého dno a brehy sú umelo vytvorené a do ktorého je voda odvedená, najmä vodný kanál, vodný náhon a prieplav). Aj bez nutnosti výslovnej právnej úpravy by malo byť zrejmé pre každého, že ani rieka ani potok nie sú umelými vodnými útvarmi, teda vodnými útvarmi vytvorenými ľudskou činnosťou. Žalovaný v tejto súvislosti taktiež uvádza, že predmetný pozemok tvorí prirodzené koryto neupraveného vodného toku Torysa, čo napokon vyplýva aj z právoplatného rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie č. j. T. - B. - T. - XXXX/XXXXXX - XX/VK zo dňa 18.01.2019. Pri existencii tohto rozhodnutia nemôže obstať ako dôkaz rozhodnutie „o tej istej veci“ označené a predkladané súdu zo strany žalobkyne podľa odseku 3. jeho žaloby.

5. Podaním zo dňa 19.5.2021 žalobkyňa navrhla pokračovanie v konaní na príslušnom súde a argumentovala uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/44/2010 zo dňa 31.1.2012 (uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 3/2013), v ktorom dovolací súd vyslovil právnu vetu, že: „Ak už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.“ Dodala, že žalovaný uvádza totožné argumenty, ktoré uvádzal aj v predchádzajúcom konaní, a na ktoré už dostal zo strany súdu právoplatnú a záväznú odpoveď. Aj v predchádzajúcom konaní totižto rovnakým spôsobom namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, rovnako tak ako namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie. Žalobkyňa k vzneseným námietkam žalovaného upriamila pozornosť na jeho konanie, keď on sám (napriek v konaní tvrdenému nedostatku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu) listom zo dňa 19.01.2018 adresovaným žalobkyňi navrhol majetkoprávne vysporiadanie pozemku zabratého vodohospodárskym dielom „Úprava Sekčova“, kat. úz. M., a to uzavretím kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bude prevod pozemku parc. N.-S. Č.. XXX/X (v súčasnosti parc. N.-H. Č.. XXXX/X - vodná plocha o výmere 98 m²).

6. Žalovaný nevyužil právo vyjadriť sa k podaniu žalobcu.

7. Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec na Okresný súd Košice I, kde bola vedený pod sp. zn. 42C/18/2021.

8. Na prejednanie veci súd nariadil na deň 28.9.2022 pojednávanie, na ktoré riadne a včas predvolal právneho zástupcu žalobkyne a žalovaného. Žalovanému bolo predvolanie na pojednávanie doručené 14.4.2022, avšak na pojednávanie sa nedostavil bez ospravedlnenia, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu navrhla vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, nakoľko boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Súd uviedol, že v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný upozornený na možnosť vydania rozsudku pre zmeškanie v zmysle ust. § 274 CSP, v prípade, ak sa nedostaví na pojednávanie a svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlní a to na návrh druhej strany.

9. Podľa § 274 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a)sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

10. Podľa ust. § 137 písm. a) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.

11. Podľa § 275 C.s.p., odôvodnenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného obsahuje stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie.

12. Podľa § 277 ods. 2 C.s.p., ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

13. Podľa § 277 ods. 3 C.s.p., návrh podľa odsekov 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

14. Predmetom sporu bol nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému ako správcovi vodného toku, pričom bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť umiestnením vodnej stavby a užívaním pozemku žalobkyne žalovaným bez právneho dôvodu za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2020.

15. Rozsudok pre zmeškanie podľa ust. § 274 Civilného sporového poriadku predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia ako následok procesnej pasivity žalovaného v civilnom sporovom konaní.

Procesná pasivita žalovaného sa prejavuje tým, že si neplní povinnosti strany konania tak, aby konanie mohlo byť rýchlo a efektívne skončené. Kontumačný rozsudok však prichádza do úvahy iba v prípade, ak sú súčasne splnené podmienky normované jeho hypotézou. Rozsudkom pre zmeškanie možno v tomto prípade rozhodnúť iba vtedy, ak sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a zároveň neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

16. V danom prípade žalovaný sa bez riadneho a včasného ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie nariadené súdom prvej inštancie, hoci boli naň riadne a včas predvolaný a zároveň neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, hoci boli v predvolaní výslovne poučený o možnom následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie.

17. Ak potom za danej situácie žalobkyňa prostredníctvom svojho zástupcu na pojednávaní navrhla rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie žalovaných, bolo povinnosťou súdu rozhodnúť podľa ust. § 274 Civilného sporového poriadku, a teda zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.775,76 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 26.1.2021 do zaplataenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

18. Pretože boli splnené všetky zákonné predpoklady ustanovené v ust. § 274 Civilného sporového poriadku, súd rozhodol vec rozsudkom pre zmeškanie žalovaných v 1. a 2. rade.

19. Súd pri odôvodnení svojho rozhodnutia aplikoval ust. § 275 Civilného sporového poriadku a uviedol len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie.

20. O splnení povinnosti v 3-dňovej lehote súd rozhodol v súlade s ust. 232 ods. 3 CSP.

21. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. I v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni voči žalovanému súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nakoľko žalobkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná.

22. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku (výrok I. rozsudku) nie je prípustné odvolanie, okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia (ust. § 356 C.s.p.).

Podľa ust. § 277 ods. 2 a ods. 3 Civilného sporového poriadku ak žalovaný z ospravedliteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh podľa odsekov 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

Proti výroku rozsudku o trovách konania (výrok II. rozsudku) možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenia veci, ktorej sa týka, označení a podpise odvolateľa a uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, § 365 C. s. p.) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).